

УДК 528, 332.3

Боровий В.О. , Бурачек В.Г. , Баран П.І

У НАУКОВЦІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ РУКИ МАЮТЬ БУТИ «ЧИСТИМИ»

«Навчання – світло, влада псевдовчених – тьма» - якраз так можна перефразувати популярний афоризм сьогодні для системи підготовки скопища вчених персон в галузі «Геодезія і землеустрій» за останні 10 років. Це є приклад, як кількість не завжди переходить в якість.

Працюючи більше 30 років у Вищій школі питання підготовки професорсько-викладацьких та наукових кадрів знаємо з середини. Наші пропозиції базуються на багатолітній практиці та аналізі багатьох дисертаційних досліджень. Нехай вони і не будуть однозначно сприйняті, але в дискусії народжується істина за яку не гріх і поборотися.

Високопрофесійні кадри геодезистів і землевпорядників повинні мати «чисті» руки і бути наближеними до юридичної сторони процесів землеустрою. Зокрема, вони мають нести повну відповідальність за професійну підготовку документів і реєстрацію прав власності на землю та нерухоме майно.

Проблему підготовки професійних кадрів розпочнемо, на жаль, з негативного прикладу – створення в 2013 році публічної кадастрової карти України. Недоліки системи в цілому, що призвели до державного колапсу в земельному кадастрі значною мірою створені спеціалістами підготовленими в 37 ВНЗ (і кількість таких ВНЗ продовжує зростати), що готують фахівців в галузі знань «Геодезія та землеустрій» для більше 600 регіональних відділень бувшого Держземагентства по всій Україні. Адже публічна карта, це коли кожен власник земельної ділянки знає все про свого сусіда, щоби вирішувати з ним спільні питання господарювання на межі, тоді як наше законодавство з будь-яким питанням відсилає нас у суд. Аналіз цих питань, наведених в роботах [1,2], потребує додаткових коментарів.

В проколах кадастрової карти висвітився весь цинізм і непрофесіоналізм малих і великих посадовців, які виявилися повністю нездатними вирішувати малі професійні питання навіть за великі гроші. Під стать їм і деякі кадри ВНЗ. Кадровий склад з наукових спеціальностей «Геодезія, фотограмметрія та картографія» і «Кадастр та моніторинг земель» на сьогодні в Україні готують дві спеціалізовані Вчені ради по захисту докторських і кандидатських дисертацій. Вражає рівень корупції відповідальних державних осіб в професорських мантиях та з комісарськими інстинктами, які розробили і впровадили в Україні злочинну систему підготовки фахівців в галузі геодезії та землеустрою, про що йшла мова в статті [3].

Систему наживи мало б бачити і прогнозувати Міністерство освіти і науки, але, на жаль, цього не сталося. На наш погляд, десятки років ротація у Вчених радах ведеться формально. Склад таких рад та захист дисертацій, на жаль, не оприлюднюють на своїх сайтах і цим утаємничують свою діяльність від науково-технічної громадськості щодо повного забезпечення публічності захисту дисертації. Публічний захист дисертації повинен передбачати публічність членів спеціалізованих Вчених рад, їх персональний склад, професійність членів рад, вік, стать, місце праці, поле професійних інтересів,

основні публікації, динаміку ротації членів рад, їх спеціалізацію, перелік авторів захищених та відхилених дисертацій, їх назви, рік захисту і т.п.. Зрозуміло, що такий сайт вимагає періодичного оновлення. Але у вік інформатики це дозволить розмістити ці данні в Інтернеті. Цього вимагають умови відкритого суспільства, чого так не хоче наукова мафія. Адже авторитарний керівник прагне кишенькової Вченої ради. Непрозорість формування Вчених рад є початковою і однією з головних причин корупції і підготовки непрофесійних кадрів. Обирати Голову і заступника у Вчених радах слід шляхом таємного голосування на відкритому засіданні із числа претендентів, що подали заяви і наукові праці. ВАК України та МОН мають внести зміни в географію спеціалізованих рад та взяти під контроль їхній склад, ротацію та якість підготовки дисертацій, їх науковий рівень та практичне застосування. Адже не секрет, що рівень наукових публікацій окремими науково-технічними збірниками, що є основою майбутніх дисертацій, низький і не базується на практичних дослідженнях. Зокрема, н/т збірник «Інженерна геодезія» за останні роки втратив свій авторитет. Статті не рецензуються, не редагуються, не ведеться засідання редколегії, а головний редактор нічого не читає і підписує до друку. Ротації редколегії не ведуть, а коли проводять, то користуються принципом «свій-чужий». Впродовж багатьох років до складу редколегії включають наближених осіб (весільних генералів), які практично не мають ніякого зв'язку зі збірником, не впливають на його зміст і тематику.

Постановою Кабінету міністрів України № 442 від 10.09.2014 року утворена Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, реорганізувавши Державне агентство земельних ресурсів шляхом перетворення. Відповідно до діючої структури державних органів влади в підпорядкуванні вищевказаної служби знаходяться департаменти, що відповідають за результати топографо-геодезичної і картографічної та землепорядної діяльності. На часі розпочати формування структури (департаменту) з підготовки кадрів вищої кваліфікації, яка б могла виступити ініціатором створення спеціалізованої Вченої ради по захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей напряму «Геодезія, картографія та землеустрій» з врахуванням пропозицій наведених вище. Перевагою такої спеціалізованої Вченої ради, в першу чергу буде практична спрямованість наукових досліджень та актуальність тематики дисертаційних робіт, тобто була б більш демократичною [4].

Має місце певна невизначеність з науковими спеціальностями. Так, відповідно «Переліку спеціальностей, за якими проводяться захист ...», затвердженого наказом ВАК України 23.06.2005 № 377 зі змінами і доповненнями, наукова спеціальність 05.24.04. «Кадастр та моніторинг земель» має галузі наук технічну та біологічну. Паспорт спеціальності 05.24.01 «Геодезія, фотограмметрія і картографія», затверджений Постановою президії ВАК України від 14.06.2007 року № 47-08/6 має нетипові напрями досліджень, зокрема з геоінформаційних систем і технологій, що може бути окремою науковою спеціальністю. Хто включав ГІС – технології в цей паспорт і де обговорювався такий варіант напряму до сьогодні невідомо. Тому, на наш погляд, захищена в кінці 2013 року в спеціалізованій Вченій раді КНУБА кандидатська дисертація Черіна А.Г. (в цілому цікава, з елементами новизни) не відповідає науковій спеціальності «Геодезія, фотограмметрія і картографія», про що написав проф. Боровий В.О. у своєму відгуку. І це не всі приклади.

Нам би не «скотитись» до ситуації, що трапилась з іншими спеціальностями. Так, відповідно до статті [5] у нашій країні за останні 10 років захищені 10 000 докторських і кандидатських дисертацій з економічних спеціальностей. Більшість дисертацій становили компіляцію зарубіжних наукових праць у відриві від проблем економічної практики. Не важко підрахувати, що щоденно захищалось 3 дисертації економічного напряму. А це вимагає 5-15 наукових публікацій в день. Звідки береться така кількість наукових

досліджень, адже власної наукової бази з проблем ринкової економіки в нас не було. Чи не забагато і на якому матеріалі написані ці дисертації? Для нашої науки і суспільства це вже не плюс, а мінус.

Науковій спільноті час прийти до тями. Слід відрізнити чесних науковців від скопища далеких від науки «плодоносців макулатури» та їх покровителів. І все ж ми не втрачаємо надії, що всякі малонаукові дурниці на сторінках збірників, вісників та інших видань (а потім і дисертацій) будуть зустрічатись рідше, а уваги буде більше приділено практичній суті та значимості наукових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Марковський Д. Кадастровий абсурд: виробничий брак чи спланована диверсія? / Дзеркало тижня, № 6 від 15.02.2013 р.
2. Тимченко С. Публічний земельний кадастр не вигідний лише корупціонерам / Дзеркало тижня, № 4 (101) від 02.02.2013 р.–С. 7.
3. Боровий В. Проблеми та пропозиції до якості підготовки фахівців напряму «Геодезія, картографія та землеустрій» / Землевпорядний вісник.– № 7.– 2013 р.– С.7-11.
4. Боровий В. Про підготовку кадрів у зв'язку з утворенням Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру/ Землевпорядний вісник.– № 11.– 2014 р.– С.20-23.
5. Суржик Л. Кульова порука / Дзеркало тижня.– № 24 (121) .– С.1–12.

УДК 528, 332.3

Матвеев В.О.

ФІЛОСОФСЬКИЙ ПІДХІД ДО ОСМИСЛЕННЯ МОЖЛИВИХ ШЛЯХІВ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Аналізуючи процес підготовки спеціалістів різного профілю в сучасній вищій школі, можна зазначити, що він характеризується певною суперечливістю і навіть парадоксальністю. Введення Болонської системи, з одного боку, дозволило нашим студентам в певній мірі наблизитися до європейських стандартів навчання, а з іншого ж боку – зменшення кількості аудиторних годин і відповідне збільшення годин, що відводяться на самостійну роботу, погіршило якість освіти, оскільки як відомо – «західний студент вчиться – нашого вчать». Тому сподівання, що вітчизняний студент буде інтенсивно оволодівати знаннями, проявляючи при цьому чудеса свідомості і відповідальності, в більшості випадків є досить утопічними.

Наш сучасний студент також суттєво відрізняється (причому знову ж таки не найкращим чином) і від колишнього радянського, оскільки останній «навчався і підробляв», то наш – «працює і підучується». До речі, якщо у радянського студента все ж формувалися певні ідеологічні засади, чому сприяла система гуманітарних дисциплін, то в дев'яностих роках почався процес «деідеологізації навчального процесу», хоча сам термін «ідеологія» не являється якимось негативним чи лайливим і, тим більш, не зводиться до марксистської ідеології, а являє собою «систему поглядів, теорій, концепцій, умонастроїв та відповідних їм інститутів». Логічно припустити, що відсутність державної ідеології ніколи не дозволить нам побудувати процвітаючу державу, а відсутність у молодих людей